

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

SS ./ riksåklagaren ang. återupptagande av mål om rån m.m.

(Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 5 juli 2017 i mål B 885-17)

Högsta domstolen har, efter att ha meddelat prövningstillstånd, förelagt riksåklagaren att inkomma med svarsskrivelse i målet.

Min inställning

Jag motsätter mig inte att Högsta domstolen förordnar om målets återupptagande i hovrätten.

Bakgrund

SS dömdes av tingsrätten för stöld vid två tillfällen, snatteri vid två tillfällen, rån, hot mot tjänsteman och brott mot trafikförordningen till fängelse 1 år och 2 månader. Han överklagade domen till hovrätten med yrkande om att han skulle dömas till en icke frihetsberövande påföljd eller, i allt fall, att straffet skulle sättas ned. Hovrätten satte ut målet till huvudförhandling den 8 juni 2017 kl. 13.30, till vilken SS kallades att närvara personligen.

När målet ropades på den 8 juni 2017 inställde sig inte SS personligen. Hans försvarare uppgav följande. Det kan vara så att så att SS är sjuk. Han var i kontakt med SS senast i förrgår och denne vet om att det är förhandling. Målet kan inte avgöras i SSs utelägenhet. Åklagaren uppgav att hon anser att SSs utelägenhet innebär att överklagandet förfaller. Hovrätten förklarade överklagandet förfallet.

SS ansökte om att hans överklagande åter skulle tas upp. Hovrätten avlog i det nu överklagade beslutet hans begäran med följande motivering.

SS har gett in ett journalutdrag som visar att han samma dag som huvudförhandlingen sökte akut vård på vårdcentralen för andningsbesvär och behandlades med inhalation. SS har uppgett att hans pappa körde honom till vårdcentralen samt att han var föremål för vård från kl. 13.15 och kontaktade sin försvarare när han var i stånd därtill.

Huvudförhandlingen i hovrätten skulle påbörjas kl. 13.30. Hovrätten konstaterar att de andningsproblem som SS behandlades för i sig skulle kunna utgöra laga förfall. SS har emellertid inte i tid anmält förhållandet vare sig till sitt ombud

eller till hovrätten eller gjort sannolikt att han var förhindrad att göra en sådan anmälan.

Överklagandet till Högsta domstolen

SS yrkar att Högsta domstolen ska förordna att målet åter ska tas upp i hovrätten. Han vidhåller att han haft laga förfall att inte inställa sig personligen till huvudförhandlingen den 8 juni 2017 samt att han saknade möjlighet att anmäla detta förhållande i tid. Han åberopar samma utredning som i hovrätten.

Grunderna för min inställning

I 51 kap. 21 § första stycket rättegångsbalken stadgas att uteblir en enskild klagande från sammanträde för huvudförhandling, förfaller överklagandet. Detsamma gäller, om en enskild klagande som förelagts att infinna sig personligen inställer sig endast genom ombud och hovrätten inte anser sig ändå kunna avgöra målet. I fjärde stycket samma lagrum anges att ett mål får avgöras om en enskild klagande som förelagts att inställa sig personligen inställt sig endast genom ombud.

Enligt 51 kap. 22 § första stycket rättegångsbalken ska, om överklagandet förfallit enligt 21 §, hovrätten på ansökan av klaganden återuppta målet, om han för sin utevaro eller underlåtenhet att infinna sig personligen hade laga förfall som han inte kunde anmäla i tid.

Min bedömning

Annat har inte framkommit än att SS delgivits kallelse till huvudförhandlingen. I kallelsen finns angivet att SS ska komma personligen och att överklagandet kan komma att förfalla om han inställer sig endast genom ombud.

Laga förfall är, då någon genom avbrott i den allmänna samfärdseln, sjukdom eller annan omständighet, som han ej bort förutse eller rätten eljest finner utgöra giltig ursäkt, hindrats att fullgöra vad honom ålegat (32 kap. 8 § rättegångsbalken).

Som laga förfall kan godtas inte bara absoluta hinder utan varje omständighet av den beskaffenhet, att det inte skäligen kan krävas att parten ska närvara eller i övrigt vara verksam i rättegången (NJA 2016 s. 84).

Av den utredning SS åberopat framgår att han samma dag som huvudförhandlingen skulle äga rum drabbats av andningsbesvär och att han därför uppsökt vårdcentralen akut, varvid han (enligt egen uppgift) var föremål för vård från kl. 13.15. Denna omständighet är enligt min uppfattning tillräcklig för att anse att det inte skäligen kunde krävas av SS att han den 8 juni 2017 kl. 13.30 skulle inställa sig till huvudförhandling i hovrätten. Det har heller inte skäligen kunnat krävas av honom att han innan huvudförhandlingen skulle ha tagit kontakt med sin försvarare eller med hovrätten för att anmäla detta

förhållande i tid. Jag motsätter mig inte att Högsta domstolens förordnar om målets återupptagande i hovrätten.

Bevisning

Jag åberopar inte någon bevisning.

Kerstin Skarp

My Hedström

Kopia till
UC Malmö
Malmö åklagarkammare (AM-139681-14)